

De doorleesbril

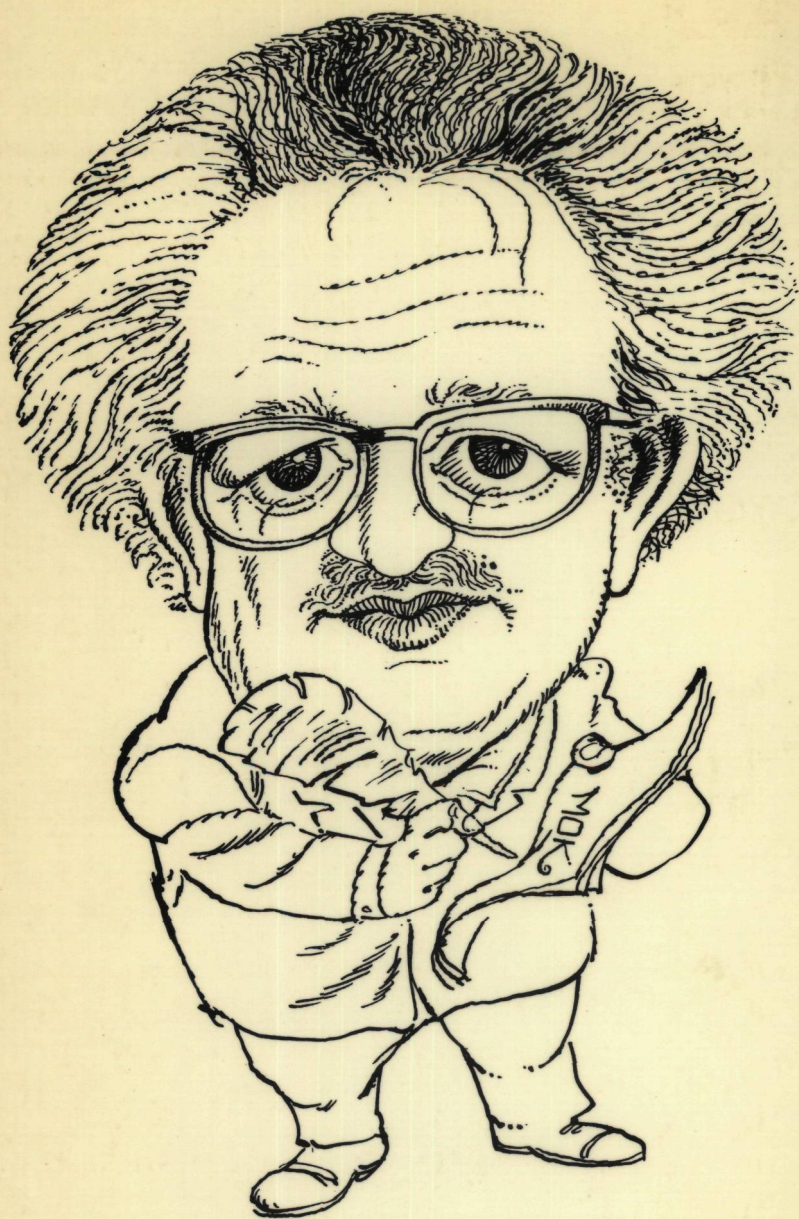
MAURITS MOK

met cartoons van Willy Lohmann

LIGHT VERSE

de
Prom

DE DOORLEESBRIL

Eerder verscheen bij de Prom van Maurits Mok: *Het haarlint*

ISBN 90 263 2530 4

Copyright gedichten en verhalen © 1983 by Maurits Mok /
United Dutch Dramatists

Copyright illustraties © 1983 Willy Lohmann / United Dutch
Dramatists

General manager: Hemmo B. Drexhage, De Perponcherstraat 116,
2518 TA Den Haag

Omslagontwerp en typografie Harm Meijer

Verspreiding voor België

Uitgeverij Westland nv, Schoten

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke
andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

Overname in bloemlezing(en) en/of schoolboek(en) is niet
toegestaan dan na voorafgaand overleg met de auteur(s).

MAURITS MOK

DE DOORLEESBRIL

met cartoons van Willy Lohmann

samengesteld door Hemmo Drexhage en Maurits Mok

de
Prom

INHOUD

<i>Raar, maar waar...?</i>	9
De doorleesbril	11
Het lijfblad	12
Metamorfose	13
De naam	15
De noot	16
De poel	17
De baard	19
De beerput	20
Boekweit	21
De clubfauteuil	22
Eer	23
De gelieven	24
De hobbelpaarden	25
Het kropgezwel	26
Het pierement	27
De plant	28
De waterlelie	29
De wandelpier	31
De waterval	33
De pereboom	34
De rolmops	35
De artisjokken	36
Het schilderij	37
 <i>Dieren op versvoeten</i>	 39
De centaur	41
De ezel	42
De kater	43
 <i>Berijmde beroepen</i>	 45
De astroloog	47
De bakker	48
De belastingontvanger	49
De boekhouder	50
De boer	51

De clown 52
De copywriter 53
De dijkgraaf 55
De directeur 57
De gastarbeider 58
De kastelein 59
De leeuwentemmer 61
De notaris 62
De opticien 63
De predikant 64
De programmeur 65
De schilder 67
De uitdrager 69
De verkoopster 71
De violist 72
De waarzegster 73
De zangeres 75

Een paar limericks 77

Verzen over lief en leed 81

De scharenslijper 83
Bananen 84
De feministe 85
De dierenvriend 87
Markiezen 89
De minnebrief 90
De baliekluiver 91
De vagebond 93
Muze 95

De kleine letterkunde 97

De bloes 99
De dichtader 101
Een dichter 103
Dichtgenootschap 104
Figuur 105
Lezing 106
De romancier 107
Het rijmwoord 108
Versvoet 109

Uit schoolopstellen 111

Grappasjes voor kinderen 123

Rozeman 125

Bennie's bordje 126

Het ei 127

Dunne Peter 128

Waar de schoen wrong 129

De bezem 131

De draaimolen 133

Het hobbelpaard 134

De kameel 135

Het paard 136

De tovertuin 137

De weerhaan 139

Bronvermeldingen 140

Bio-bibliografie Maurits Mok 141

Bio-bibliografie Willy Lohmann 143

RAAR, MAAR WAAR...?

DE DOORLEESBRIL

Een opticien deed een ontdekking
van schier onmetelijke strekking
toen hij, door kunstliefde gedreven,
schonk aan een doorleesbril het leven.

De mens vindt sedert dit gelukt is
genot in alles wat gedrukt is,
mits, met een doorleesbril verrijkt,
hij naar de lettertekens kijkt.

Het verkooprecht berust thans bij
uitgeverij De Woordenbrij
die, steunend op dit instrument,
alleen nog maar bestsellers kent.

HET LIJFBLAD

Een trouwe lezer van *de Groene*
verborg zijn lijfblad in zijn schoenen,
omdat, gesteund door dat orgaan,
zijn voet wat minder plat zou staan.

Zo, door het groene schild gedragen,
beweegt hij zich nu alle dagen,
verheven, zij het ietwat slinks,
van links naar rechts, van rechts naar links.

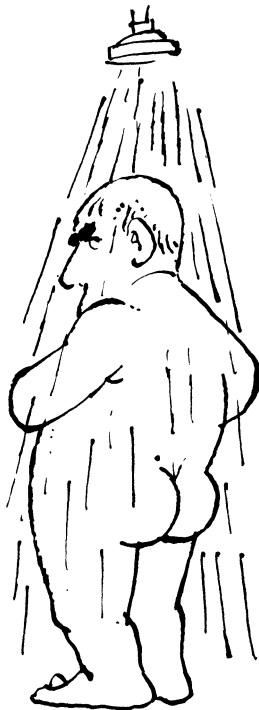

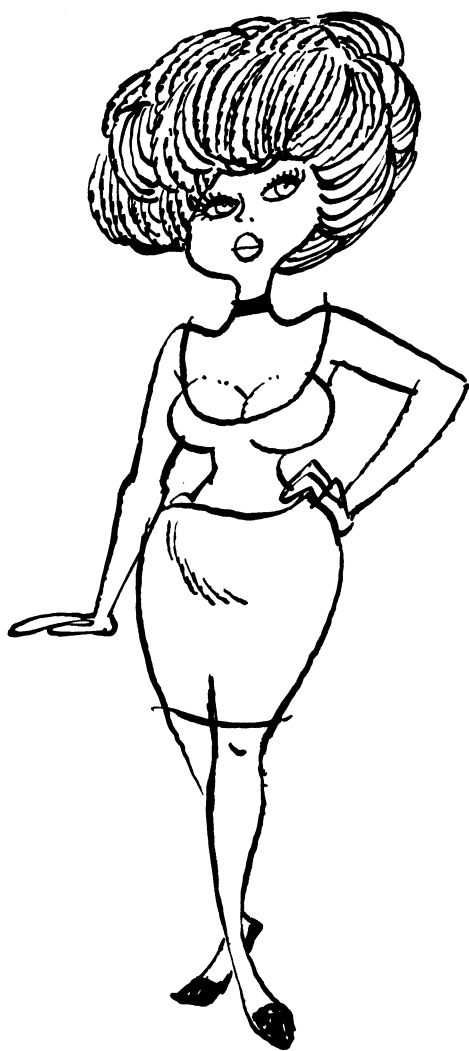
METAMORFOSE

De heer Van Beer is onder de douche
naar zijn natuur een weinig louche.
Naarmate hij zich echter kleedt,
wordt hij tot achtbaarheid hersmeed.

Alreeds in hemd en onderbroek
raakt iets van zijn essentie zoek,
maar bij een boord met vlinderdas
verloochent zich geheel zijn ras.

Tenslotte brengt een stijve dop
hem naar de sociale top,
waar hij vrijmoedig rond kan gaan,
als had er nooit een douche bestaan.

DENAAM

Een juffrouw uit een kermiskraam
verloor opeens haar goede naam.

Ten zeerste in het nauw gebracht,
zocht zij de naam een ganse nacht.

Maar in het eerste morgenlicht
deed een politiemann zijn plicht.

Toen hij vernam wat haar ontbrak,
bood hij haar gratis onderdak.

En bovendien, als grootste schat,
een naam in het politieblad.

DE NOOT

Onder een noteboom in Laren
vlogen twee mannen elkaar in de haren.

Die 't minste haar had rukte zich los
en deed een greep in het notebos.

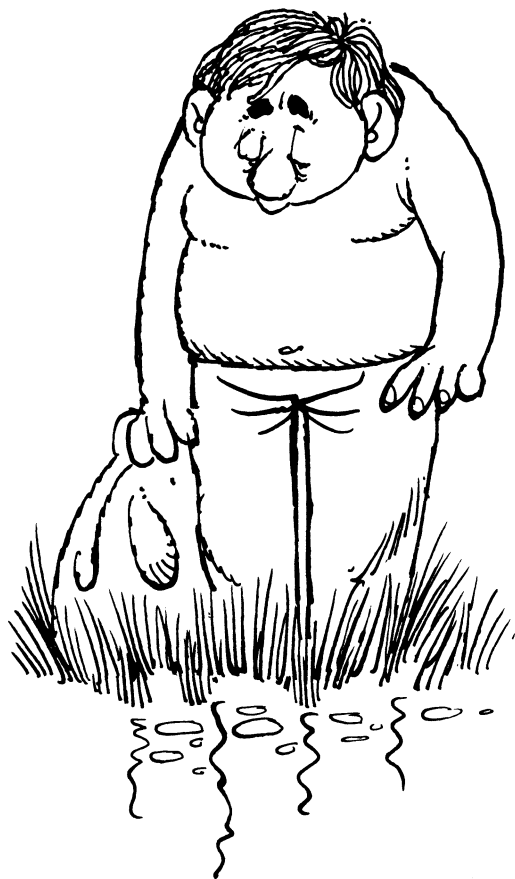
Vervolgens wierp hij met een noot
zijn schuimbekkende vijand dood.

En sprak tot overmaat verheugd:
'Zo maakt men van de noot een deugd!'

DE POEL

Een reiziger, bestoft, bezweet,
belandde bij een poel,
en reeds had hij zich half ontkleed
– hem lokte 't water koel –
toen hij met felle schrik doorzag:
dit is een poel van zonden!
Zijn kleren zwaaiend als een vlag
– een veldheer na gewonnen slag –
verdween hij, ongeschonden.

DE BAARD

Een baardig heer werd gladgeschoren
vanaf zijn front tot aan zijn oren
en voortaan kenden baard en heer
elkander zogezegd niet meer.

De heer deed huwelijksaanzoeken,
de baard verdiepte zich in boeken
om met succes te reflecteren
naar intellectuele heren.

Maar toen hij uit was gestudeerd,
bleek zijn berekening verkeerd:
voor intellectuele baarden
bestond er geen emplooi op aarde.

Wie nog carrière maken wou,
moest krimpen tot een reepje touw,
dat om het kinnebakken paste
van pseudo-sartriaanse kwasten.

De baard nam toen in arren moede
zijn intrek maar bij een gegoede,
reeds enigszins bejaarde dame,
die zich niet voor haar gast zou schamen.

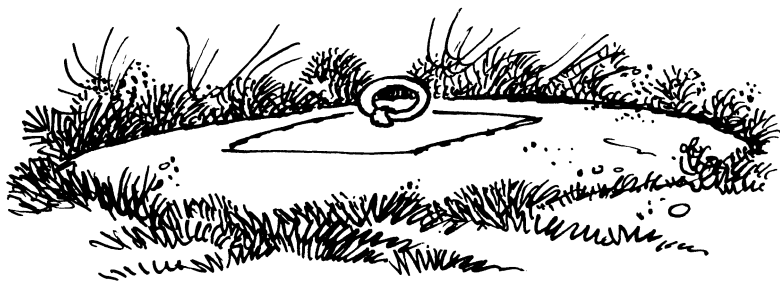
Daar werkte hij met stille drift
vijf jaar aan een doorwrocht geschrift,
waarvan de eindconclusie luidt:
Bij dames zijn wij beter uit!

DE BEERPUT

Een beerput in Klazienaveen,
die voelde zich soms wat alleen,
ofschoon hij telkens voller raakte
met alles wat de mens verzaakte.

Een grote dag beleefde hij,
toen men pal aan zijn rechterzij
een nieuwe put begon te graven,
bestemd tot tweede afvalhaven.

De eerste dacht met zoete pijn:
Nu zal ik niet meer eenzaam zijn,
maar eeuwig van een zielsvriendinne
de ademhaling mogen minnen.

BOEKWEIT

Een heer in Delden eet zijn boekweit
tot hij amechtig op zijn broek leit.
Dies maant zijn gade hem bijwijlen,
zijn barre eetlust bij te vijlen.

Hij echter blijft zijn cerealen
verslinden zonder ademhalen
ten blijke van het feit dat Delden
geenszins verstoken is van helden.

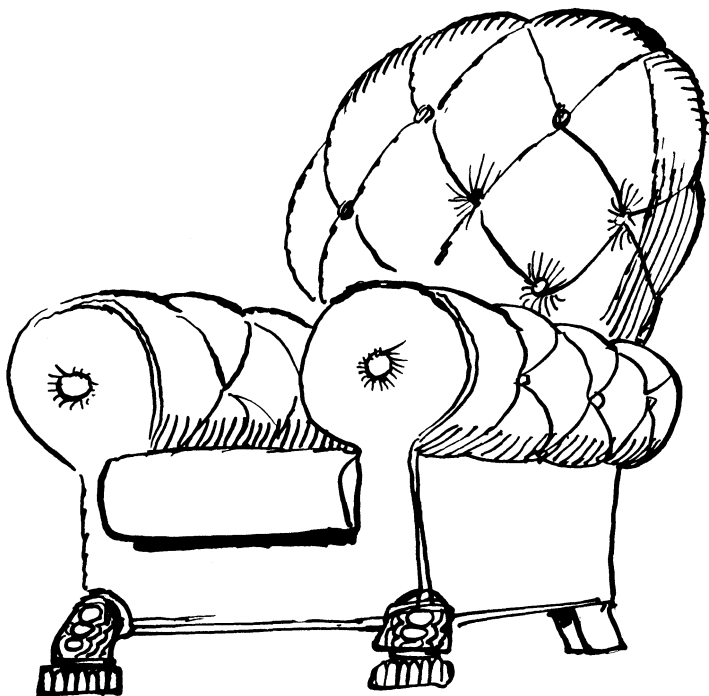

DE CLUBFAUTEUIL

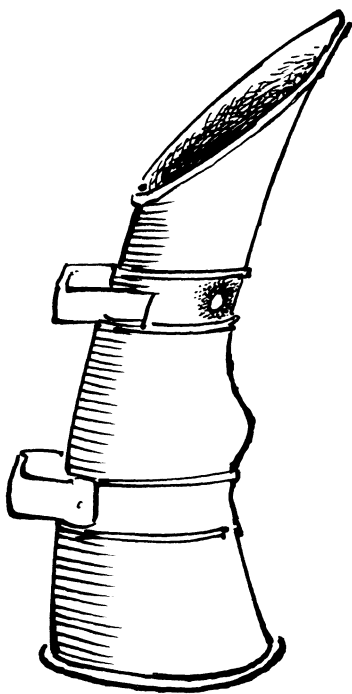
Een clubfauteuil, geheel bezet
met onberispelijk moquet,
bespeurde tot haar grote spijt
een jeukgevoel in haar habijt.

Hoewel de jeuk haar met enorme
handtastelijkheid bleef bestormen,
verdroeg zij zwijgend dit gevoel,
als een welopgevoede stoel.

En toen men op een ochtend zag
dat zij ontzield ter aarde lag,
werd haar postuum de eer gegeven:
'Zij liet uit puur fatsoen het leven.'

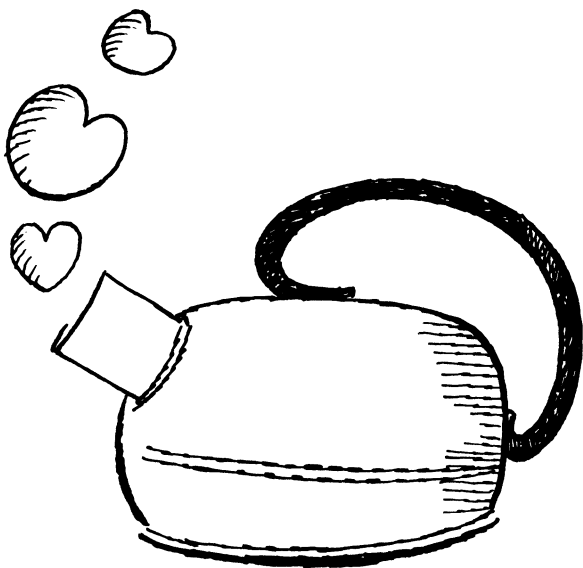
Eer ziet men ooit een kolenkit
een rijtoer maken op een hit,
eer ziet men duiven heilsoldaten
al koerende ter til toelaten,
eer ziet men ooit een nuchter kalf
staan hunkeren naar likdoornzalf,
eer ziet men rioleringspijpen
tot zingende violen rijpen,
eer ziet men – doch bij zoveel eer
blijft er geen kracht tot zingen meer.

DE GELIEVEN

Een bovenwoning in Plan-Zuid
telde een ketel zonder fluit.
In Noord lag op een keukenzetel
een fluit te rusten zonder ketel.

Die beiden voelden zich een paar,
doch kwamen nimmer bij elkaar.
Hoe luid de stem der minne riep,
Het IJ-water was veel te diep.

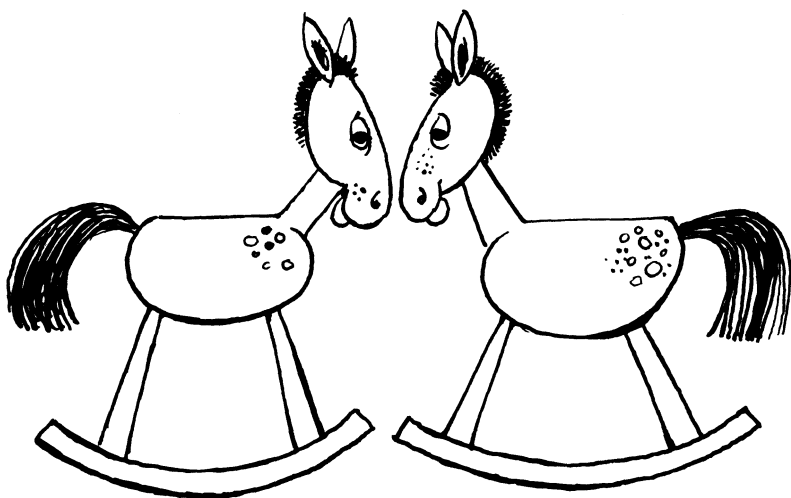

DE HOBBELPAARDEN

Twee hobbelpaarden ontmoetten elkaar
op drie februari negentiennegen.
Het eerste riep: 'Hemel! wat zie ik daar!
Nog nimmer kwam ik een soortgenoot tegen!'
Het tweede: 'Ach ja, de tijden zijn zwaar,
en trouwens, we hadden nog nooit zoveel regen...'

Zij hobbelden zorgelijk voort naast elkaar,
allebei met hun figuur verlegen.

Bedenk, het was negentienhonderdnegen,
een moeilijk hobbelpaardenjaar.

HET KROPGEZWEL

Een kropgezwel kreeg eensklaps trek
in een hoeveelheid mager spek.

Het koos als uitkijkpost de hoek
van een gebouw in Donkerbroek.

Na tien minuten sprong het heel
pardoes een juffrouw naar de keel.

Zij was, te vlezig noch te schraal,
voor 't kropgezwel een ideaal.

En daarom gaat het tot op heden
geestdriftig met die juffrouw mede.

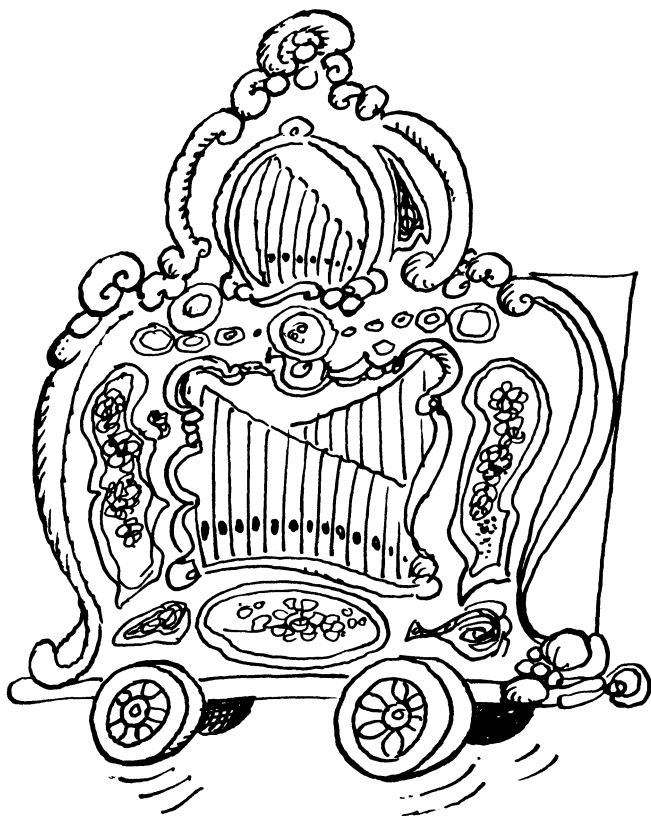

HET PIEREMENT

Een pierement, totaal van slag,
wou geen geluid meer geven,
maar op een akelige dag
kwam het opnieuw tot leven.

Zijn buren riepen: 'Welk gekrijt
slaat ons daar om de oren?
Hoe kan uw pierementigheid
nu zoiets laten horen?'

Het antwoord klonk uit schorre keel:
'Ik zing thans ex-pierementeel.'

DE PLANT

Een plant die rekenen wou leren
begon een boek te bestuderen
en had reeds na een dag of drie
zich volgepropt met theorie.

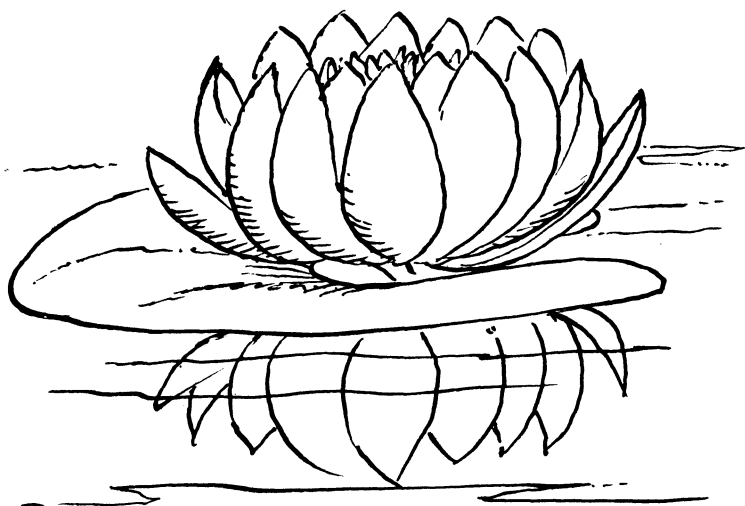
Maar dat zij ook ging praktizeren
strekte haar nauwelijks tot ere,
want bij het worteltrekken bleek
dat zij als plant daaraan bezweek.

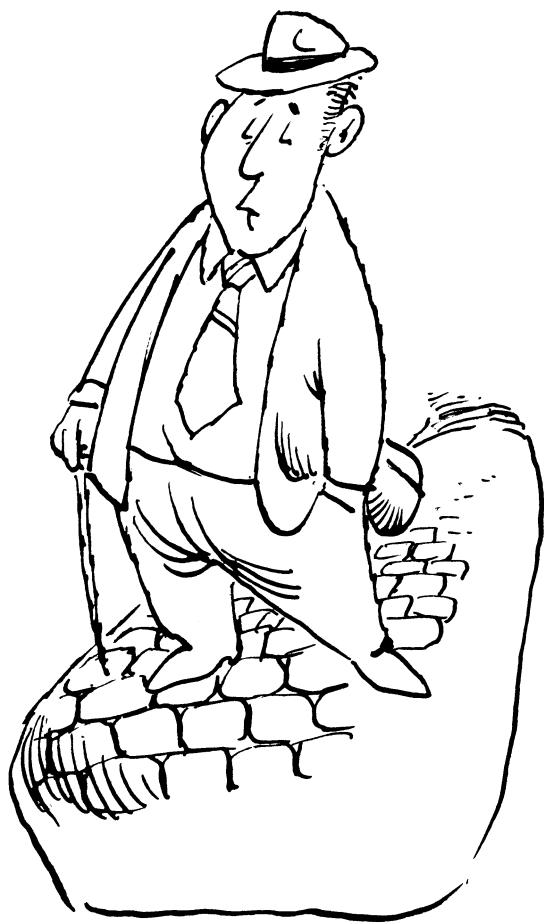

DE WATERLELIE

De waterlelie stelt haar kroon
meest op een vijvervlak ten toon,
hetgeen de minnaar der natuur
doet huiveren van minnevuur.

De wetenschap nochtans verklaart
dit fraai verschijnsel uit de aard
der waterlelie die, narcist,
haar spiegelbeeld ongaarne mist.

DE WANDELPIER

Een heer ging met een wandelpier
uit wandelen langs een rivier.

De pier, door droogte zwaar bezocht,
vroeg of zij even baden mocht.

Door 's heren gunstige beschikking
vond toen de pier alras verkwikking.

Maar eenmaal in haar element,
heeft zij zich niet meer omgewend.

Zodat de heer wel zonder pier
terug moest gaan langs de rivier.

DE WATERVAL

Een waterval viel jaar op jaar
de diepte in met veel misbaar,
want telkens stootte hij zijn schenen
tegen een aantal ruwe stenen.

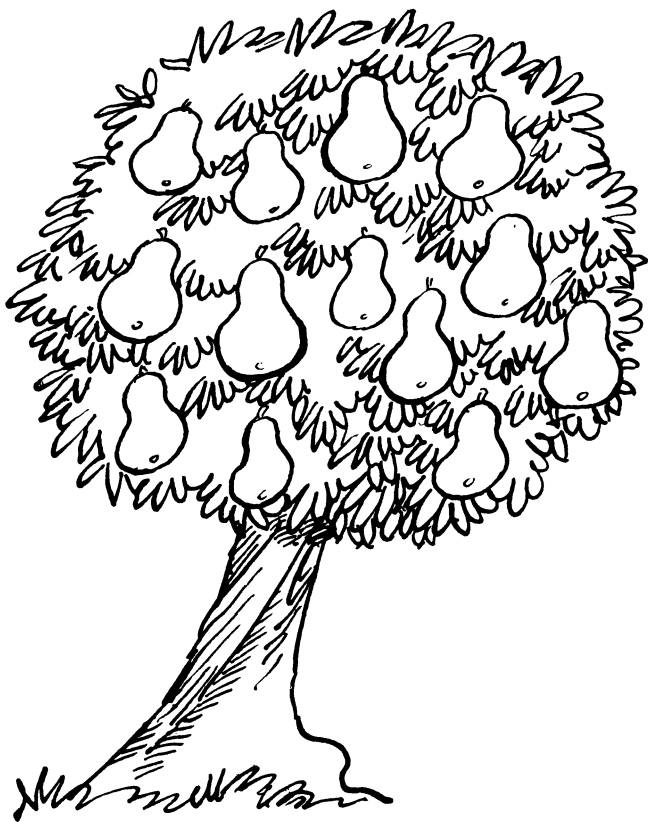
Hij richtte eindelijk een petitie
tot de organen der justitie,
opdat het leed hem toegebracht
werd weggenomen of verzacht.

Hierop ontving hij tot bescheid:
'Daar gij natuurverschijnsel zijt
en naar de wet zelfs monument,
wordt uw bezwaarschrift niet erkend.'

DE PEREBOOM

Een pereboom uit Nieuwersluis,
die voelde zich daar niet meer thuis
en vestigde zich metterwoon
te Loenen als verplaatst persoon.

Alhier wist hij zich zo te houden
dat men hem als uitheems beschouwde,
waardoor hij twee cent extra ving
voor elke peer die aan hem hing.

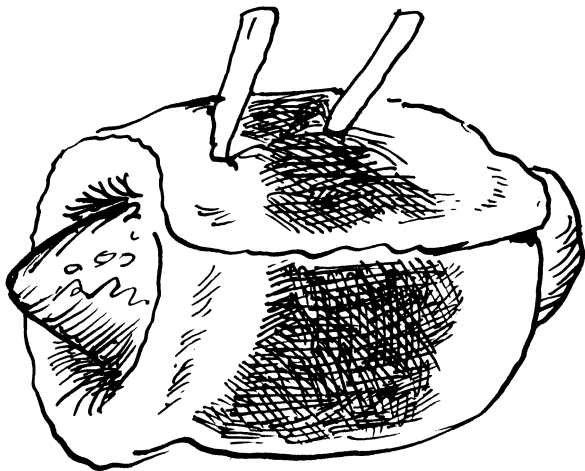

DE ROLMOPS

Een winkelzaak te Pieterburen,
gespecialiseerd in zuren,
bevatte sedert jaar en dag
een fles waarin een rolmops lag,
die, lang niet van talent ontbloot,
verzuchtte: 'Ik verveel me dood!'

Maar wat hem wel het meeste kwelde,
was dat hij met twee houten spelden
zat vastgeprikt aan een augurk,
die als een ongewassen jurk
begon te ruiken en de hele
fles in zijn geurigheid liet delen.

De rolmops keek door het gordijn
van de vertroebelde azijn
of er geen bijstand op kwam dagen,
maar ach, de fles bleek zo beslagen,
dat hij met wanhoop in zijn ziel
voor eeuwig van zijn stokje viel.

DE ARTISJOKKEN

Ik zag onlangs twee artisjokken,
gesteund op ferme wandelstokken,
al zuchtende naar Arti sjokken.

Daar moesten zij de expositie
van steunpilaren der traditie
beoordelen als kunstjustitie.

Uit angst voor een ontijdig tukje
zou elk na een bezichtigd stukje
de ander porren met zijn krukje.

HET SCHILDERIJ

Twee appels op een schilderij
lagen tevreden zij aan zij.

Maar eensklaps kwam er een meneer
en schilderde daarnaast een peer.

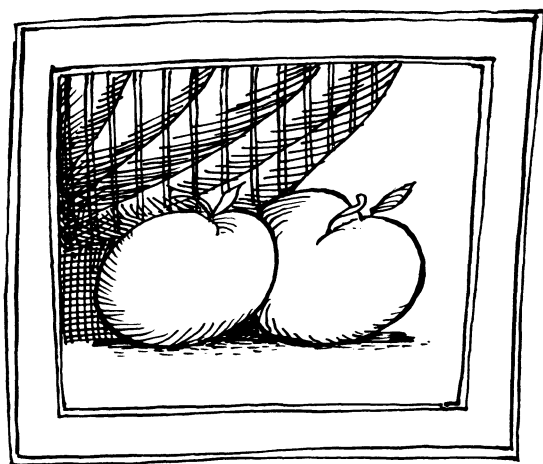
De appels, met een felle blos,
rukten zich van het linnen los.

Zij lagen liever in het slijk
dan naast een vreemdeling te kijk.

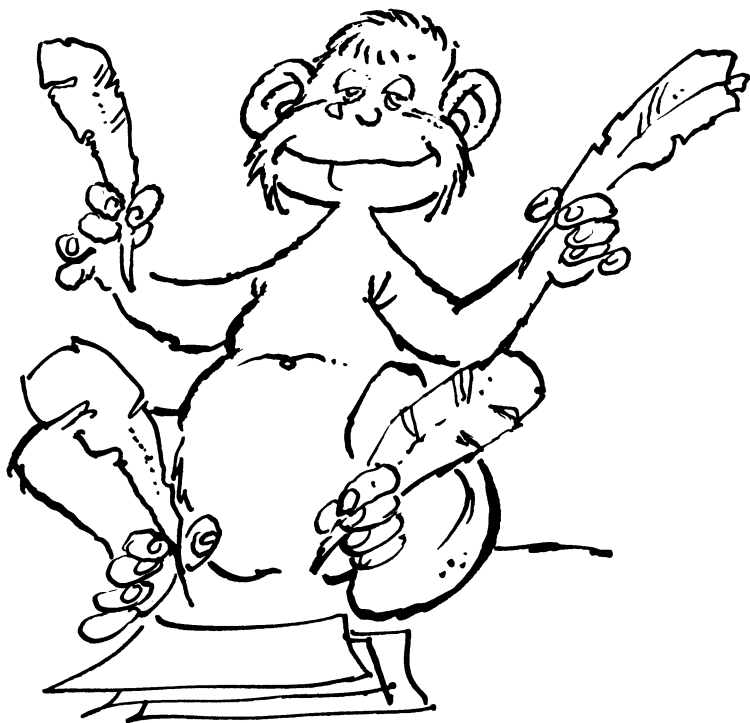
Geduldig bukte zich de heer
en legde hen weer naast de peer.

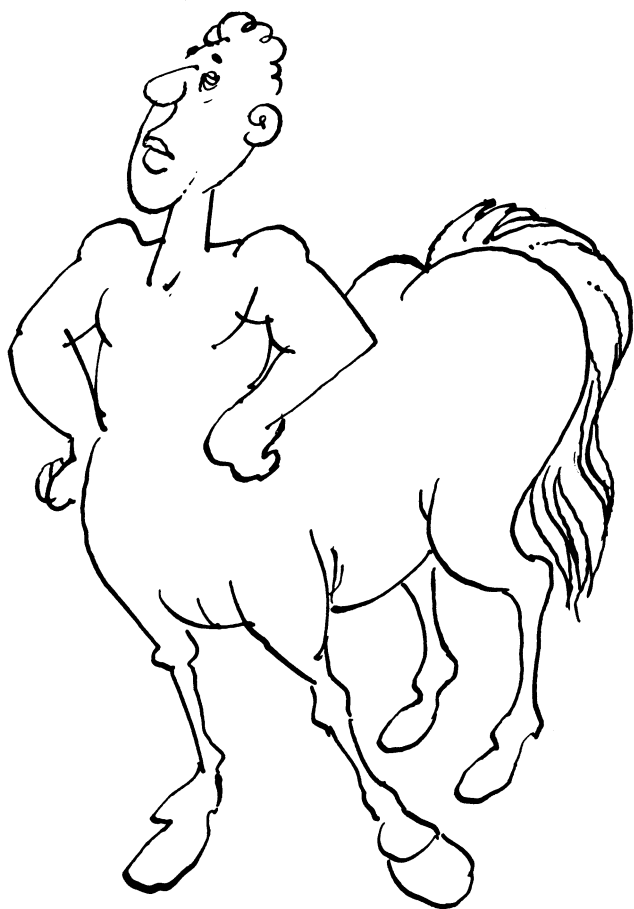
'Moraal en orde schijnen zoek,'
zo sprak hij zuchtend tot het doek.

Waarop vertoornd het schilderij:
'Als 't weer gebeurt, verhang ik mij.'

DIEREN OP VERSVOETEN

DE CENTAUR

Bij een manege te Eemnes
kwam een centaur eens vragen
of men het voor verhuur of les
niet met hem wilde wagen.

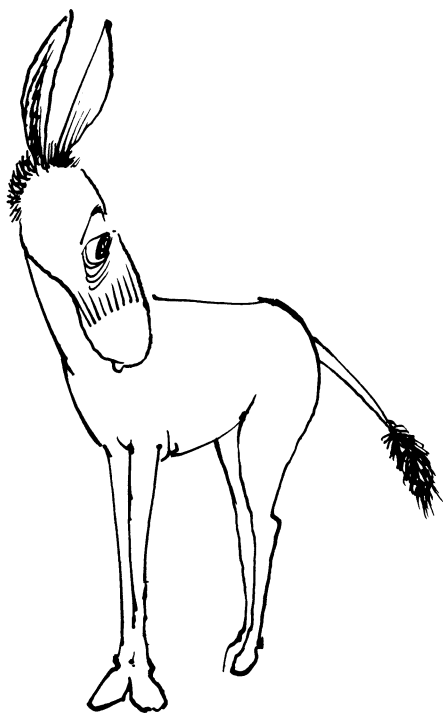
Al werd zijn stoere bouw erkend,
toch is hij weggezonden,
daar zijn humane element
bezwaarlijk werd bevonden.

DE EZEL

Een ezel waande zich verloren:
zijn staart bleek plotseling bevroren,
die, naar hij altijd had gemeend,
hem zoveel luister had verleend.

Hoe heftig hij zich ook vermande
en al zijn achterspieren spande,
hij kon maar niet naar ezelsaard
zich uiten in gekwispelstaart.

Wanhopig wilde hij gaan balken,
doch kon niet eens zijn kaken spalken.
En toen begreep de ezel pas
dat hij geheel van suiker was.

DE KATER

Iedere avond om tien uur
verscheen, gekweld door minnevuur,
een kater op een hoge muur.

Daar zette hij zijn stemgeluid
tot maximaal volume uit
als blijk van hulde voor zijn bruid.

Ofschoon zich nooit in het verschiet
een tegenstem vernemen liet,
hij staakte zijn aanbidding niet.

Want hij besepte: enkel zo,
zonder de stem der ratio,
houdt men zijn liefde op niveau.

BERIJMDE BEROEPEN

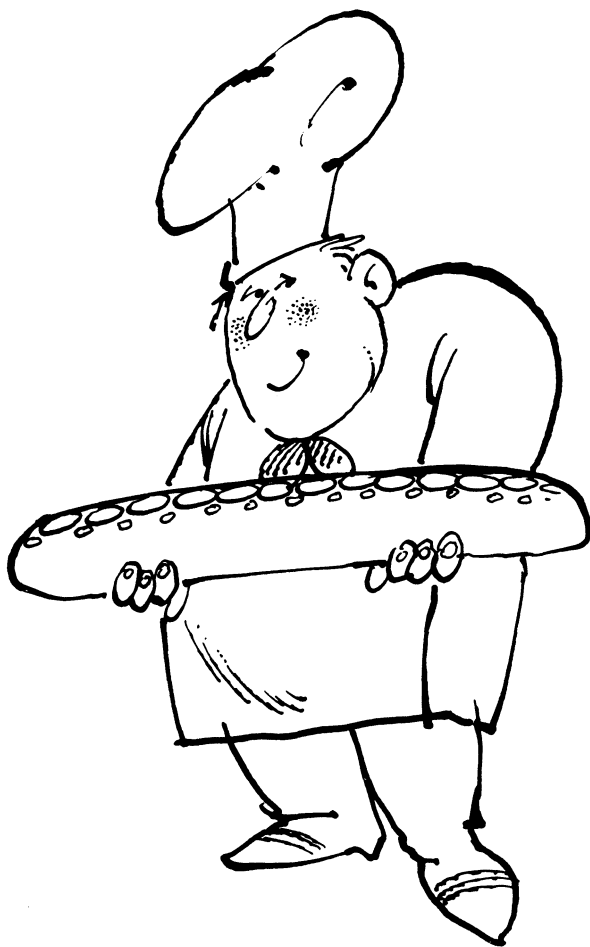
DE ASTROLOOG

Geen sterrenwereld is zo hoog
of hij kan haar bereiken
door met zijn astrologisch oog
haar in de ziel te kijken.

De grilligheid van 't lotsbestel
herleidt hij tot conjunctie,
iets intersterrigs oftewel
een bovenaardse functie.

DE BAKKER

Als hij niet warm is, is de bakker koud
en is zijn brood iets tussen vers en oud.
Vandaar dat men de bakker dient te loven
die staat te zwoegen voor zijn eigen oven.
Men ruikt van 't ware bakkersvak de geur
reeds om het hoekje van de winkeldeur.

DE BELASTINGONTVANGER

Een scherpe blik ziet de ontvanger
als visagist naar eigen zin:
zijn handwerk maakt gezichten langer
en trekt er diepe rimpels in.

Wat zou het een voldoening geven
als, slachtoffer van 't eigen spel,
ook hij, slechts eenmaal in zijn leven,
onthaald werd op een dwangbevel.

DE BOEKHOUDER

Het kille cijfermateriaal,
naar scha of winst gespreid,
wordt tot een diep bewogen taal
die nu eens juicht, dan schreit.

Maar is het jaar ten eind gespoed,
dan komt de cijferdans
tot rust in een met vast gemoed
vervaardigde balans.

DE BOER

Alsof hij uit de kluiten is gewassen,
zo staat de boer daar in de grond geplant.
Geen voor- of tegenspoed kan hem verrassen,
want wat hem ook gebeurt, hij heeft het land

Lang heeft hij voortgeploegd, zijn rug gebogen
bij het hanteren van zeg riek of hark.
Nu dingt hij naar de zegen uit den hoge,
geassisteerd door een machinepark.

DECLOWN

Een met een lach besmeerde faun
die door zijn springerige grollen
de burgerij doet schuddebollen,
ziedaar ten voeten uit de clown.

Maar slechts wanneer er in zijn borst
een hart klopt dat schier is bezweken
van smart, kan men met reden spreken
van een menswaardige hansworst.

DE COPYWRITER

Hoe zit het met de copywriter?
Is hij een streler of een bijter?
Als simulant een ware koning,
doopt hij zijn pen graag diep in honing.

En als de schare blijkt te trappen
in wat hij haar heeft voor staan klappen,
voelt hij zich zo intens bekoord
dat hij geloof hecht aan zijn woord.

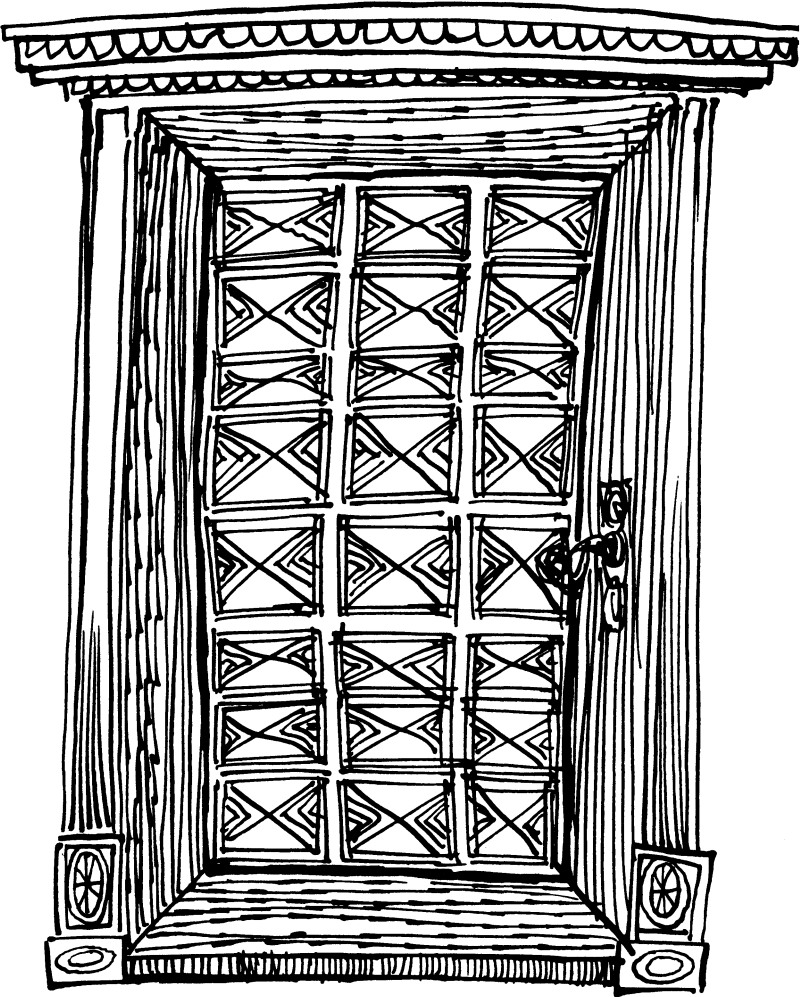

DE DIJKGRAAF

Een dijkgraaf van de Groene Polder kreeg op een kwade dag de kolder en sprak: 'Op rechtsgeleerd advies noem ik mij voortaan dijkmarkies.'

Dit noopte vrienden en bekenden aan waterstaat een brief te zenden met deze vraag: 'Waarin bestaat de rechtsgrond van dit markizaat?'

Het ministerie van het water verwees hen naar een psychiater en deze steunde de markies, uit hoofde van verstandsverlies.

DE DIRECTEUR

Het wezen van de directeur
kan men het best ervaren
door uren achtereen een deur
die dicht is aan te staren.

Pas dan krijgt men de indruk van
een wereld die privé is
en één die voor de kleine man
met al zijn wel en wee is.

DE GASTARBEIDER

In verre landen aangeworven,
verscheen hij hier, door nooddrift sterk,
en daar hij anders was gestorven,
deed hij met smaak het vuile werk.

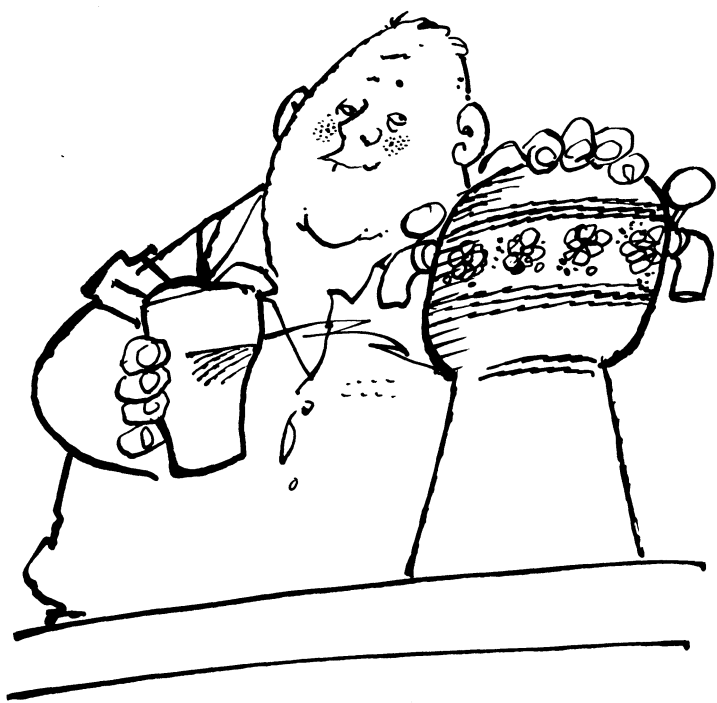
Zolang de conjunctuur gedijde,
was hij èn underdog èn gast.
Daarna iets tussen deze beiden:
een niet meer af te schudden last.

DE KASTELEIN

Schoon hij bij tijd en wijle grapjast
en ook een neutje niet versmaadt,
verheft hij zich achter de tapkast,
een rots die elke zee weerstaat.

En wie te grondig heeft genoten
en al te heftig boert of hikt,
wordt door hem met een onverdroten
gebaar de ruimte in gemikt.

DE LEEUWENTEMMER

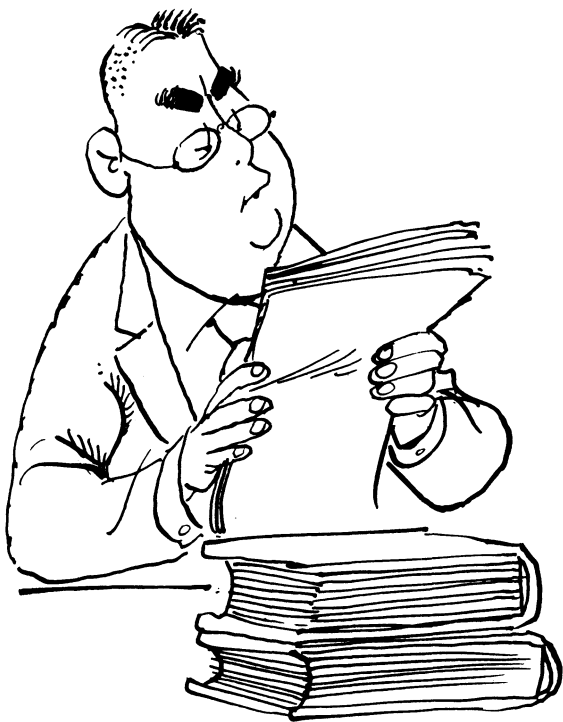
Geen leeuw schudt zo verwoed zijn lokken
of hij weet met geduld en vlijt
der dieren koning om te fokken
tot een soort huppelende geit.

Zulks tot vermaak van een publiek
dat eerst geheel voldaan mag heten
wanneer, omklaterd door muziek,
de tem-artiest wordt opgegeten.

DE NOTARIS

Zo iemand een passant mag heten,
dan hij, zij het in een verkeer
dat zich qua decibels kan meten
met het gemompel van een heer.

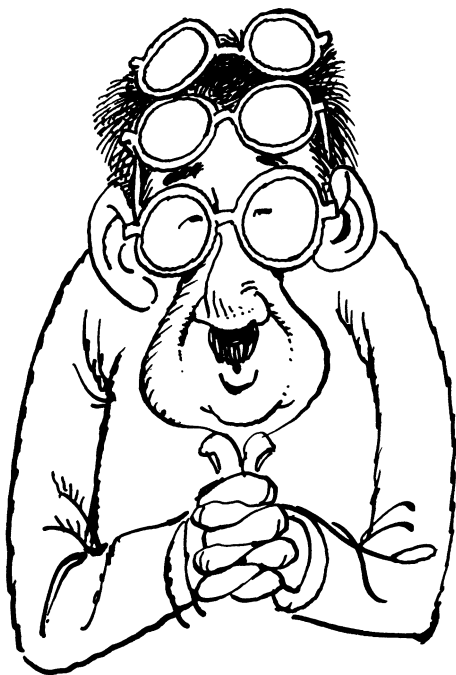
Waar sprake is van kapitalen,
besterft de stem het van ontzag
en strijkt, verzwakt tot ademhalen,
in dorre aktetaal de vlag.

DE OPTICIEN

Wat hij het allerliefste wil:
het oog aldus gestructureerd
dat ieder aanschijn met een bril
zou moeten worden gestoffeerd.

Inmiddels echter gaat zijn hand
gehoorzaam mee met 's werelds loop,
maakt kijkgereedschap en beplant
daarmee de neus van de myoop.

DE PREDIKANT

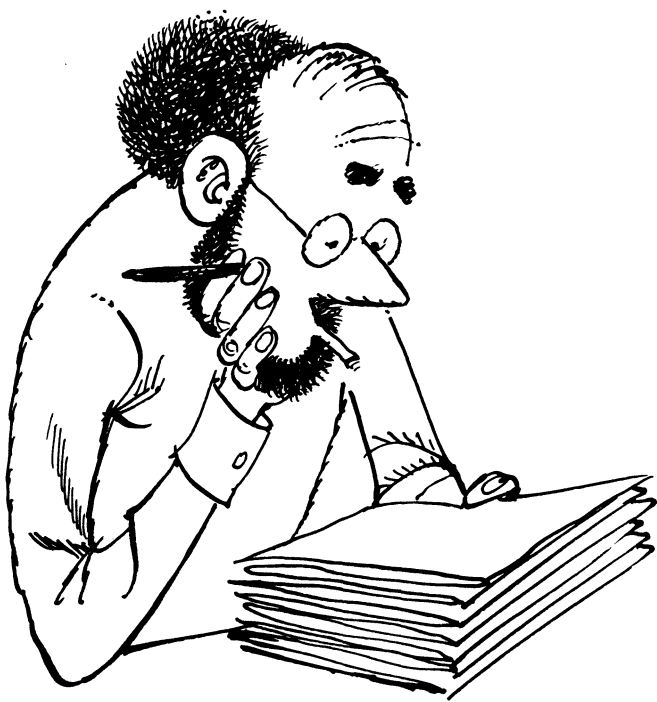
Een predikant te Medemblik
zegt: 'Als ik maar van zeden kik,
begint het gros van mijn gemeente
te blozen tot op het gebeente.
Om elke stoornis te voorkomen
zeg ik dit woord slechts in mijn dromen,
maar hardop predik ik altoos,
uiterst behoedzaam, zedeloos.'

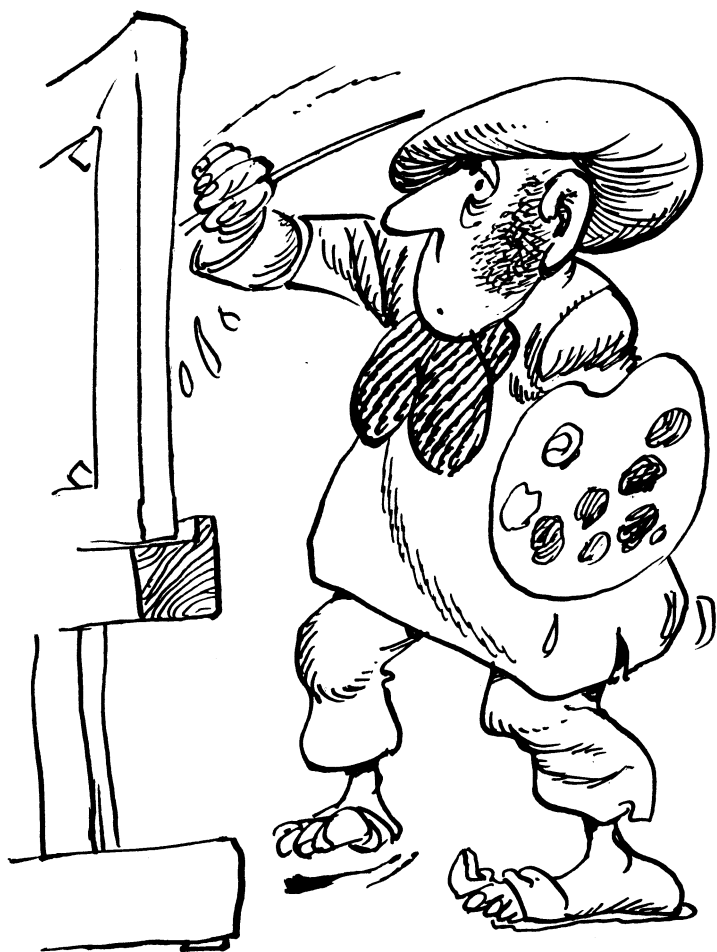

DE PROGRAMMEUR

Opdat ons straks de denkmachine
als superwezen kan bedienen,
stopt hij haar vol met wat zijn eigen
hersens niet weten klein te krijgen.

Aldus geladen met problemen
die naar het giganteske zwemen,
vereeuwigd op zijn eigen houtje
het meesterbrein het kleinste foutje.

DE SCHILDER

Stil voor het onbesmette doek
staat daar in afgetrapte broek
de schilder onder wilde haren
dromerig voor zich uit te staren.

Dan, eensklaps door de geest gedreven,
begint zijn hand zich uit te leven
en schaft de kunstgeleerden brood,
hetzij aanstonds of na zijn dood.

DE UITDRAGER

Zo ouderdom ooit schoonheid wordt,
dan in het winkelpand
des uitdragers die al wat dort
en schimmelt aan de klant
te brengen weet. Het goorst produkt
straalt in antieke pracht
wanneer hij er een prijs op drukt
die niemand had verwacht.

DE VERKOOPSTER

Zoveel hoofden, zoveel zinnen
moet zij functioneel beminnen,
zoveel smaken en posturen,
zoveel kwebbelzucht en kuren
overleven met een lach,
dat zij in gedachten, strakjes
huiswaarts trippend op haar hakjes,
wel wat vloeken lozen mag.

DE VIOLIST

Een strijker op het podium
belaadt zich met het odium
dat, om niet uit de gunst te raken,
hij veel strijkages dient te maken.

Troost vindt hij echter in het feit
dat van een muzikaliteit
die buigt voor het publiek verlangen
ook iets blijft aan de strijkstok hangen.

DE WAARZEGSTER

Met kaarten of met koffiedik,
dan wel met een kristal,
verscherpt de waarzegster haar blik
totdat zij het heelal
zo grondig in de gaten heeft
dat zij met veel plezier
de klant iets van haar wijsheid geeft
in ruil voor bankpapier.

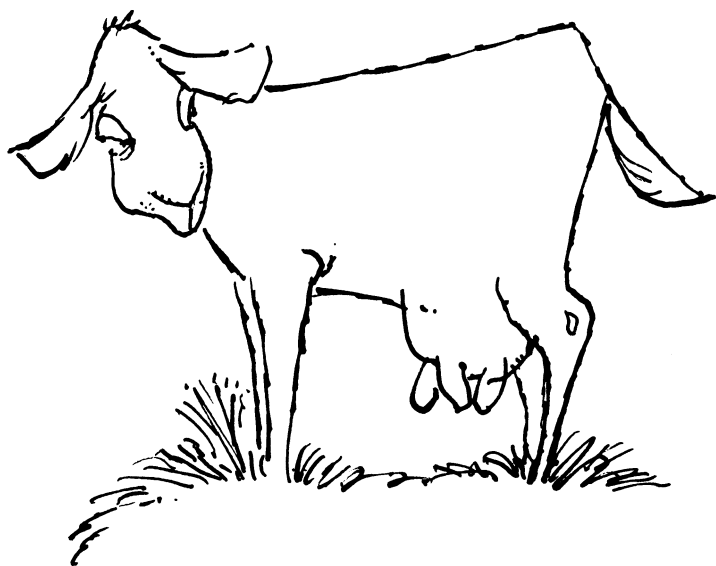
DE ZANGERES

Onder haar kunstige coiffure
staat zij met soepel kaakgebeente
jubel en droefheid af te vuren
op een gewillige gemeente.

Straks, als zij zich heeft uitgezongen,
wordt haar nog nazwoegende boezem
door stormen van applaus besprongen.
Zij buigt en schommelt als een bloesem.

EEN PAAR LIMERICKS

Een geit uit de omtrek van Waspik,
die dacht: Joost weet wáárom ik gras slik.
Wat heeft zo'n bedrijf
eigenlijk om het lijf,
als ik steeds het produkt weer in 't gras mik?

Een paardenliefhebber uit Baardwijk,
die was helaas niets dan een staart rijk.
Hij plantte die staart
in de hoop op een paard
in het eeuwig vruchtdragende aardrijk.

Er was eens een woning in Langbroek,
daar raakte opeens het behang zoek.
Men plakte terstond
alle muren in 't rond
vol met liederen uit een gezangboek.

Een medisch studente uit Namen,
die wou zich eens hartgrondig schamen.
Haar gehele toilet
was een peuk sigaret
en aldus ging ze naar het examen.

VERZEN OVER LIEF EN LEED

DE SCHARENSLIJPER

Een scharenslijper stond te klagen:
'Nog nimmer heb ik om mijn wagen
de scharen zien tezamendrommen,
ofschoon ik rechte maak van kromme.'

Hij slaakte zijn gegronde klacht
kort na het uur van middernacht,
maar kreeg geen antwoord uit de kroeg
waaruit men hem zojuist verjoeg.

Nog heel lang stond hij uit te varen
tegen de onwil van de scharen
totdat hij, eenzaam als voorheen,
in de hardleerse nacht verdween.

BANANEN

Men zegt somwijlen dat bananen
hun vorm ontleen aan de boog
van nauwelijks ontloken manen,
die streling voor het minnend oog.

Misschien ligt in dit feit de reden
dat vele voeten op het pad
der minnarij zijn uitgeleden.
Bananeschillen zijn zo glad.

DE FEMINISTE

Trots als een draver in de piste
loopt daar voor een bezielde stoet
de doelbewuste feministe
met haar van vuur vervuld gemoed.

Het merk van blauwkousen of heksen
wordt haar niet langer ingebrand.
Zij is de leidster van de sekse
die zich volledig heeft vermand.

DE DIERENVRIEND

Laatst, op een wandeling door Epe,
zag iemand dat daar in een huis
de kat in 't donker werd geknepen.
Gelovende aan een abuis,
heeft hij terstond de bel gegrepen.
Helaas, men gaf gewoon niet thuis.
Waarop de dierenvriend benepen
gemompeld heeft: "t Is hier niet pluis.'

MARKIEZEN

Markiezen wenssen van nature
de zon in het gelaat te gluren,
tenzij, door adeldom verplicht,
hun inborst zich op koelte richt.

De een acht van een burgerwoning
zich de voleinding en bekroning,
de ander zet men doorgaans bij
in Hogerhuis of galerij.

De eerste kan zijn burgerplichten
slechts in ontplooiide staat verrichten,
de tweede wordt veeleer gelaakt,
wanneer hij uit de plooi geraakt.

DE MINNEBRIEF

Een juffrouw met de voornaam Loes
vond in het stadsarchief van Goes
een brief die door de aanvangswoorden
'Mijn lieve Loes' haar rust verstoorde.

Met rozekleurtjes op haar wangen
las zij welk smartelijk verlangen
des schrijvers ziel, met name Joop,
bij Loesjes oogopslag be kroop.

Door wederliefde zeer verward
sloot zij het briefje aan haar hart
en daar is het sindsdien gebleven,
drie eeuwen na te zijn geschreven.

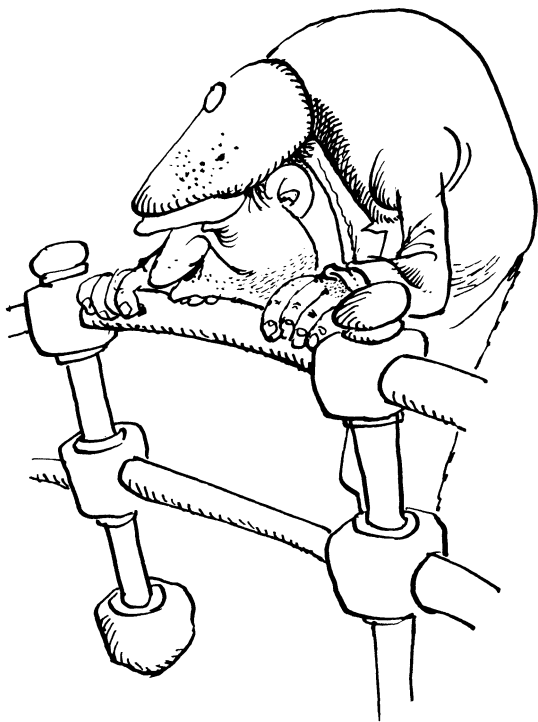

DE BALIEKLUIVER

Een baliekluiver stond heel zacht
– het was al drie uur in de nacht –
te kluiven op de Prinsengracht.

Het ijzer van de balie was
zo nat als een jeneverplas,
de baliekluiver slecht bij kas.

Toen een agent hem dan ook vroeg
waarom hij zich aldus gedroeg,
zei hij: 'Ik kan niet naar de kroeg.'

DE VAGEBOND

Een vagebond zwierf heen en weer
tussen Den Dolder en Aalsmeer,
omdat in deze beide oorden
hem de natuur zo diep bekoorde.

Al gaf een makker hem de raad
nu ook eens elders goed en kwaad
der maatschappij te bestuderen,
hij liet zich niet influenceren.

En daar hij zich door zijns gelijken
niet in de kaart wou laten kijken,
sprak hij: 'Hoezeer het mij ook spijt,
voor uitstapjes heb ik geen tijd.'

MUZE

Een schilder plaatste zijn palet
's nachts aan het hoofdeind van zijn bed,
hetgeen zijn gade niet waardeerde,
omdat de verf de peul besmeerde.

Hij diende echter van repliek
in termen die het mechaniek
der inspiratie hecht verbonden
met zulk een voorwerp op zijn sponde.

Waarna zij op twee schilderijen
haar moede leden neer ging vlijen,
om door te dringen in zijn werken
en hem als muze te versterken.

DE KLEINE LETTERKUNDE

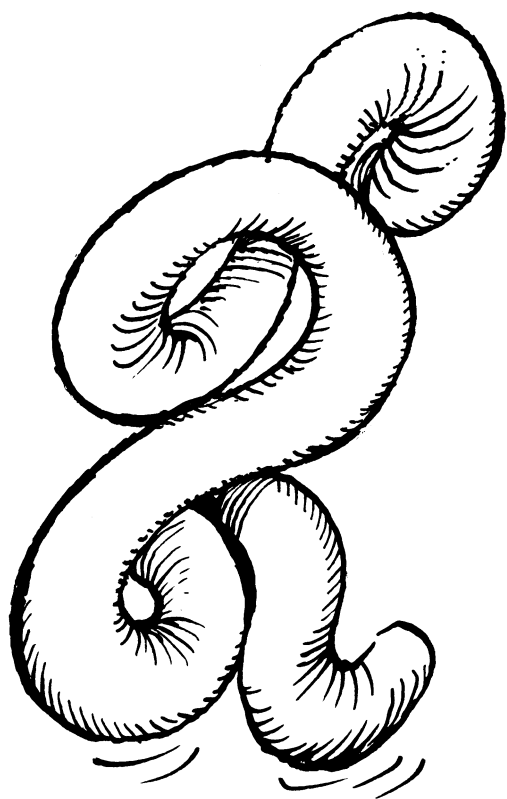

DE BLOES

Op een bijeenkomst van poëten
ontstond onlangs geroezemoes,
want één poëet had zich vermeten
gehuld te gaan in damesbloes.

Genoopt zijn torso te ontkleden,
bracht hij een waar tumult teweeg,
daar men pas nu de onbestreden
impressie van een dame kreeg.

DE DICHTADER

Een dichtader, sinds lang verstopt,
die graag opnieuw wou vloeien,
zocht iemand om zijn opgekropt
gemoed te doen ontbloeien.

Van deur tot deur is hij gegaan
met zijn bescheiden bede
en is ten slotte zwijgend aan
verstopping overleden.

EEN DICHTER

Een dichter in de avondzon
betrad zijn sobere balkon
en ving dus aan te peinzen:
Waarom ben ik geen kip of haan,
dan had ik bonte veren aan,
die ieder af doen deinzen.

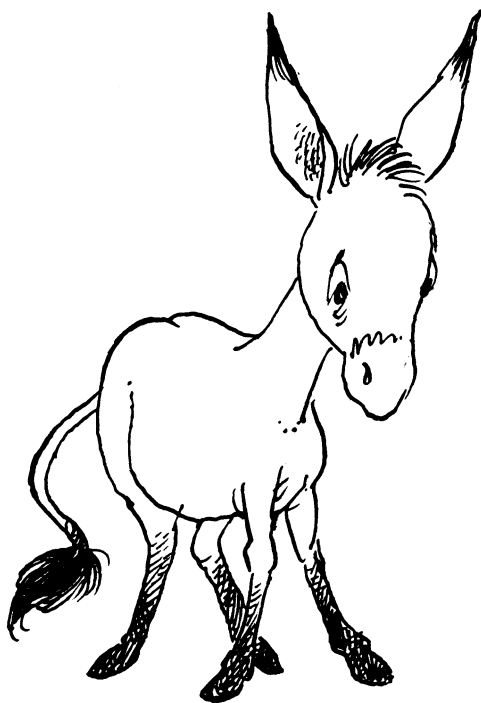
Ik wou een stoel zijn of een boom,
een nachtegaal of een atoom,
maar ben helaas een dichter,
die in de bleke avondzon
vermagert op zijn smal balkon,
want ik word almaar lichter.

Ten slotte voer hij, niet als beest,
ook niet als stoel, maar als een geest
door schemerende sferen,
en trad nog later in een kroeg,
waar hij discreet een glaasje vroeg,
aan borrelende heren.

DICHTGENOOTSCHAP

Een letterlievend ezelpaar
stak eens de koppen bij elkaar
om op een grondslag van vertrouwen
een dichtgenootschap op te bouwen.

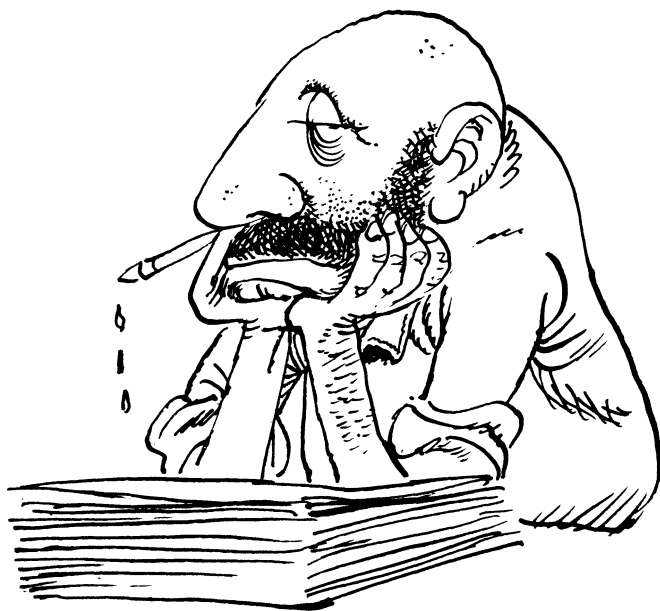
Daar zij geen derden konden vinden
die ook de letteren beminden,
schonk hun vertrouwelijke streven
slechts aan een ezelsjong het leven.

FIGUUR

Een romancier was halverwege
een werk met zijn figuur verlegen,
hetgeen betekent dat de held
niet meer wou worden doorverteld.

En daar zich geen roman laat breien
als een figuur niet wil gedijen,
is wat moest volgen ongeschreven
of non-figuratief gebleven.

LEZING

De lezing van een literator
viel meer of minder in het water
doordat hij zijn confessies kruidde
met reeksen zwakke kuchgeluiden,
hetgeen een heer de vraag deed stellen
of de auteur hem kon vertellen
waarom hij boeken publiceerde
die dit sonore fond ontbeerden
en dus een vals beeld moesten geven
van 's literators zieleleven.

DE ROMANCIER

In den beginne was er niet
het woord, maar het papier,
waarop zijn hand zich nederliet
als op een slapend dier.

Waar reine stilte was geweest,
ontstond een wild geraas,
niet ongelijk aan wat het feest
kenmerkt van Sinterklaas.

HET RIJMWOORD

Een rijmwoord dwaalde niet te troosten
tussen het westen en het oosten:
het kon de wederhelft niet vinden
waarmede het zich wou verbinden.

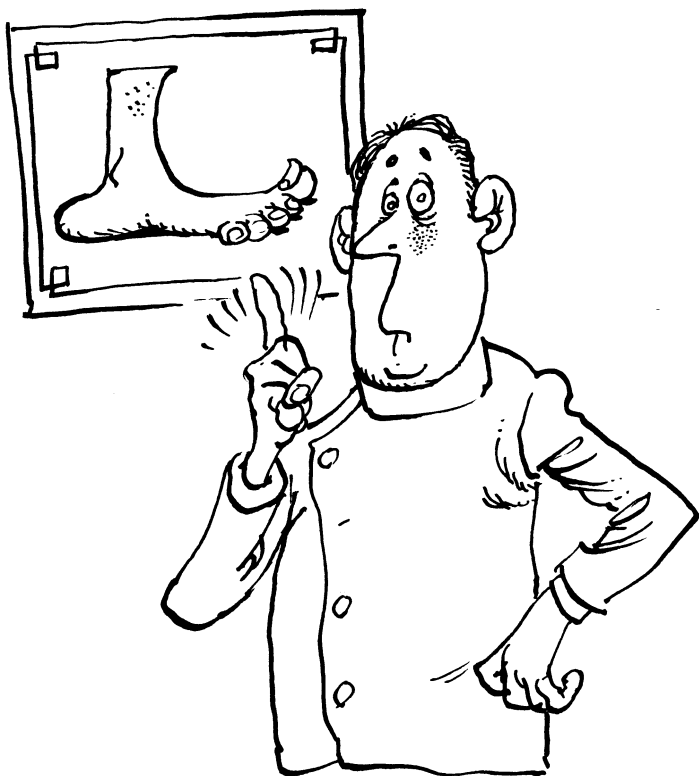
Ten slotte zag men het verschijnen
op allerhande dichtfestijnen,
maar daar men er van rijmen gruwde,
verdween het steeds als ongehuwde.

VERSVOET

Een versvoet zocht een pedicure
die hem een hobbel af kon schuren,
opdat zijn strompelende gang
veranderde in vlot gezang.

Doch zie, van elke voetgeleerde
die hij reikhalzend consulteerde,
kreeg hij het bondige bescheid:
'Men schaaft niet aan moderniteit.'

UIT SCHOOLOPSTELLEN

Als de klok slaat, komt er net zoveel geluid uit als er uren zijn.

Mijn vader ging weer in bed, omdat hij er met zijn verkeerde been uitgestapt was.

Een fabel is een verhaal waarin je niet hoeft te geloven.

Nu iedereen weet waar de kinderen vandaan komen, zie je veel minder ooievaars.

Toen we laatst 's nachts door de stad reden, sprongen de verkeerslichten aldoor op en neer, zonder van kleur te verschieten.

Een onderzeeër is een boot die zo goed kan duiken dat hij niet weer boven water hoeft te komen.

Karel V was keizer van een rijk waarin de zon nooit onderging, maar na zijn dood braken er weer donkere tijden aan.

Een dagblad is een blad waarin je kunt lezen wat er vandaag in het stripverhaal gebeurt.

Het was zo stil in het dennenbos dat je een speld kon horen vallen, maar er waren alleen naalden.

Van het land Atlantis is alleen de oceaan over.

De koning deed afstand van de troon omdat hij gestorven was.

Onze buurvrouw heeft naast haar raam een spionnetje waardoor iedereen aankomt als je erin kijkt.

In een republiek zit de president op de troon.

Toen Mozart 50 jaar werd, was hij al lang gestorven.

Als hij niet vocht, stak Napoleon altijd zijn hand in eigen boezem.

Toen er nog geen auto's bestonden, werden ze vervangen door paarden.

's Winters blijft de zon langer slapen dan 's zomers.

Een paardestaart is mooier dan een koeiestaart, maar geeft geen melk.

In Parijs wonen Fransen en mijn oom die schilder is.

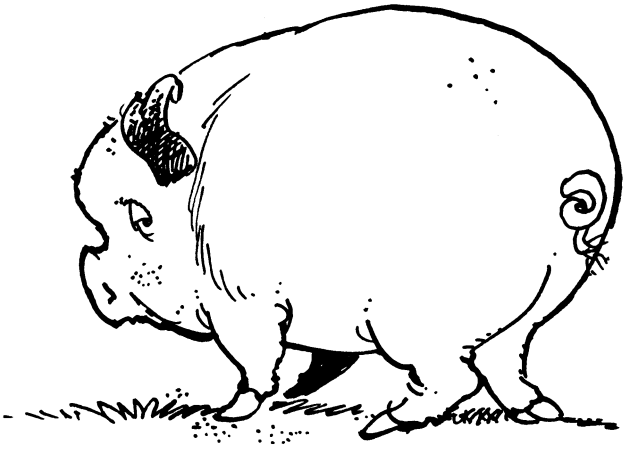
Bij mijn oma is een deur die in tweeën kan, zodat je er van onderen overheen kan kijken.

Rembrandt heeft *Het joodse bruidje* geschilderd en ook de man die ernaast staat.

Er was iemand aan de telefoon die sprak alsof hij een bromfiets was.

Het was in de bergen zo hoog dat je de hemel van boven zag.

Op IJsland heb je warm water zonder dat je de geiser hoeft aan te steken.

Onze buurman staat soms zo vroeg op dat het te laat is om naar bed te gaan.

Op een boerderij lopen de varkens rond die je anders bij de slager ziet hangen.

De vissen waren allemaal onder het ijs vastgevroren, maar in de bijt ontdooiden ze weer.

De zee lag te baden in de ondergaande zon.

De weg van Klein Duimpje en zijn broertjes was door de vogels opgepikt, zodat ze niet terug konden.

Wij hebben een warme bakker, want hij staat altijd bij zijn oven.

Een dooie diender is iemand die vroeger bij de politie is geweest.

Een buitenplaats is een huis waarbij je op straat kunt zitten.

De wind kwam onder mijn moeders paraplu en toen stond hij op zijn kop.

Ik vind het jammer dat sprookjes altijd beginnen met: 'Er was eens'. Ik zou er graag een lezen dat nog altijd gebeurt.

De juffrouw tikte op haar schrijfmachine en toen kwam er een brief uit.

Als de Eiffeltoren niet op zulke hoge poten stond, zou hij veel lager zijn.

Ik vroeg mijn oudste broer waarom hij zijn baard zo lang liet groeien. Hij zei dat hij hem gewoon met zijn tijd liet meegaan.

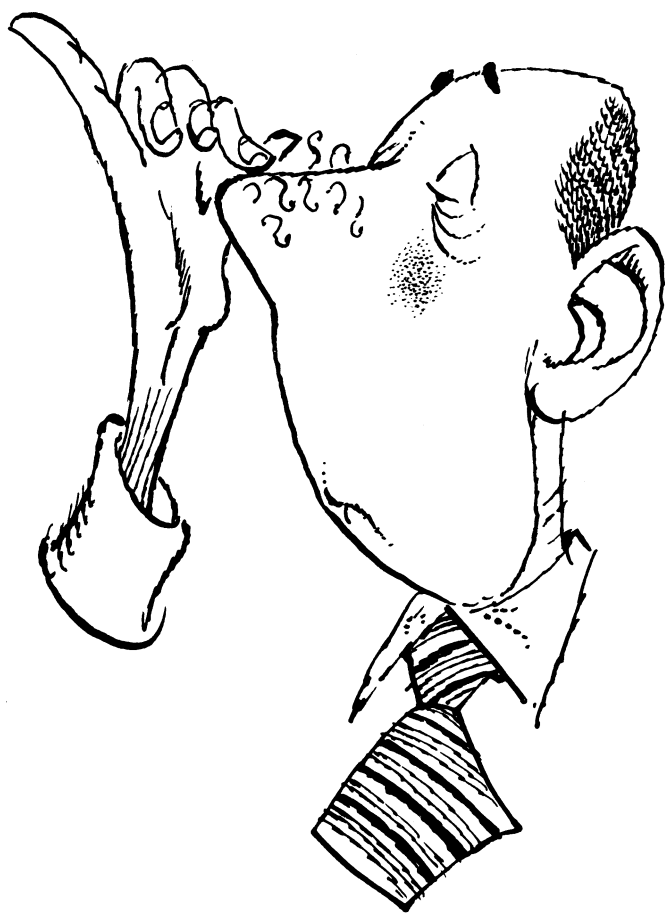
De ramen knipoogden in de ondergaande zon.

Mijn studerende zuster heeft zo'n kleine kamer dat ze haar armen alleen kan uitslaan als zij ze door de muren steekt.

De hardloper ging met rennende haren door de finish.

GRAPJASJES VOOR KINDEREN

ROZEMAN

Rozeman, die heeft, 't is heus,
dertien haren op zijn neus.
Er zit een krul in ieder haartje,
net als in een varkensstaartje.
Hij plakt ze elke ochtend glad.
O, wat een ijdelruit is dat!

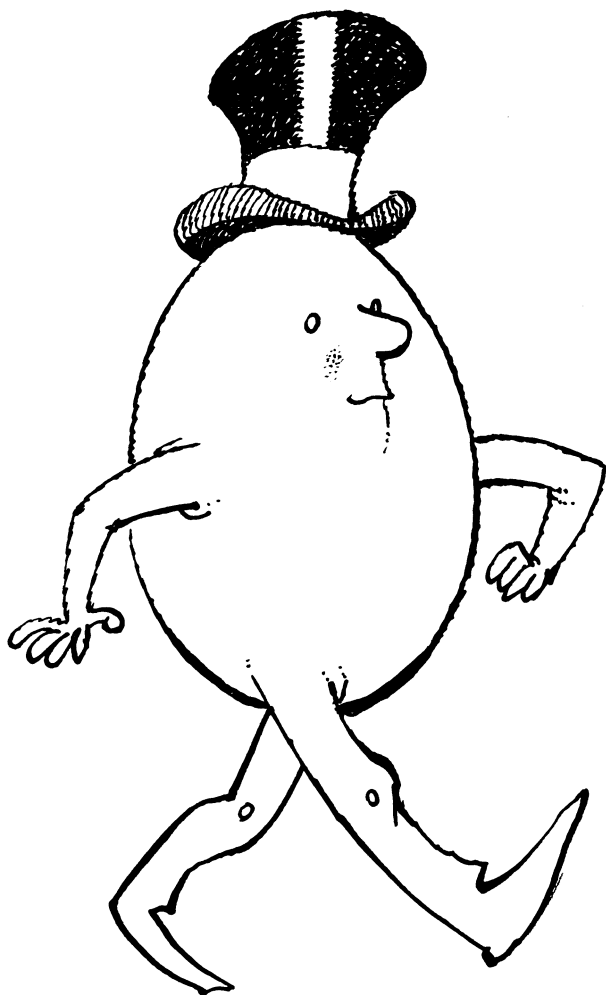
BENNIE'S BORDJE

Bennie, eet je brood op, zeg,
anders loopt je bordje weg.
Lieve help, nu is 't te laat!
't Bordje loopt al op de straat!
Bennie's buurman komt het tegen.
Die zegt – en neemt z'n hoedje af:
'Grote grutten! Ik sta paf!
Bennie's bordje heeft pootjes gekregen!'
De boterham ligt op de grond,
het bordje draait op z'n pootjes rond!

HET EI

Er liep een eitje door de straat,
een ei met houten benen
en bovenop een hoge hoed.
Ik zag het heus, ik zag het goed.
Ik zag het gisteravond laat.
Nu is het weer verdwenen.

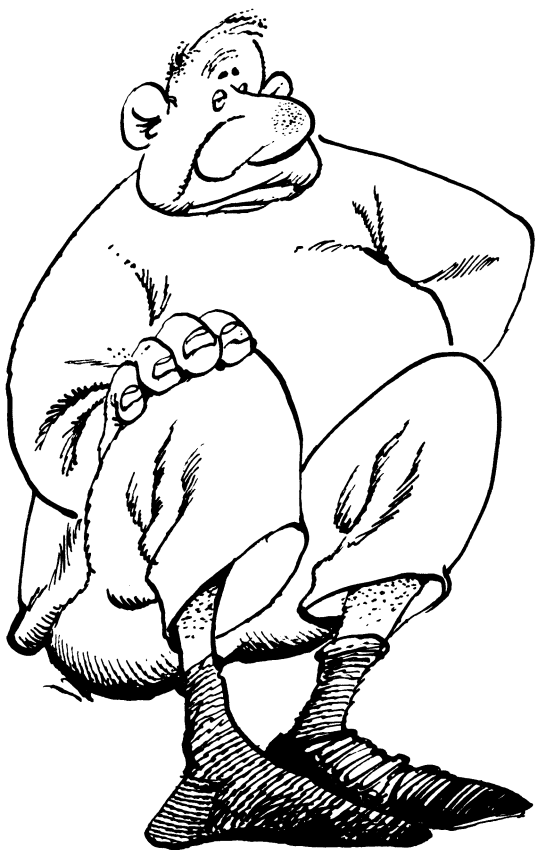
DUNNE PETER

Peter van Geel
was zo dun als een bezemsteel.
En toch was die Peter
een geweldige eter.
Maar het hielp hem niet veel,
die arme, dunne
Peter van Geel.

WAAR DE SCHOEN WRONG

Er was eens een reus,
die zocht naar zijn schoen.
Hij snoot zijn neus
en heus,
ik kan er niets aan doen:
daar kwam uit zijn neus
de hele schoen!

DE BEZEM

De straatveger zag op een keer
nergens zijn trouwe bezem meer.
Hij keek in alle gaten en hoeken.
Hij bleef er urenlang naar zoeken.

Het vuil bleef liggen waar het lag.
Dat duurde zo een hele dag.
En zelfs de keurigste meneer
had geen brandschone schoenen meer.

Daar kwam de burgemeester aan.
'Zeg man, wat heb je nou gedaan?
Je bezem staat op het stadhuis!'
De ander zei: 'Dat is niet pluis!
Dat vind ik iets dat niet zou mogen!
Er is een heks mee weggevlogen!'

DE DRAAIMOLEN

Zoiets beleef je niet alle dagen:
een draaimolen die op hol is geslagen!
En toch is dat een keer gebeurd
in 't dorp van Ouwe Geurt.

De boeren draaiden lustig mede,
de draaimolen scheen ook tevreden,
maar plotseling raasde hij voort
met boer en vrouw aan boord.

Het gillen was niet van de lucht.
De petten gingen op de vlucht.
De rokken fladderden en zwaaiden,
terwijl de molen draaide.

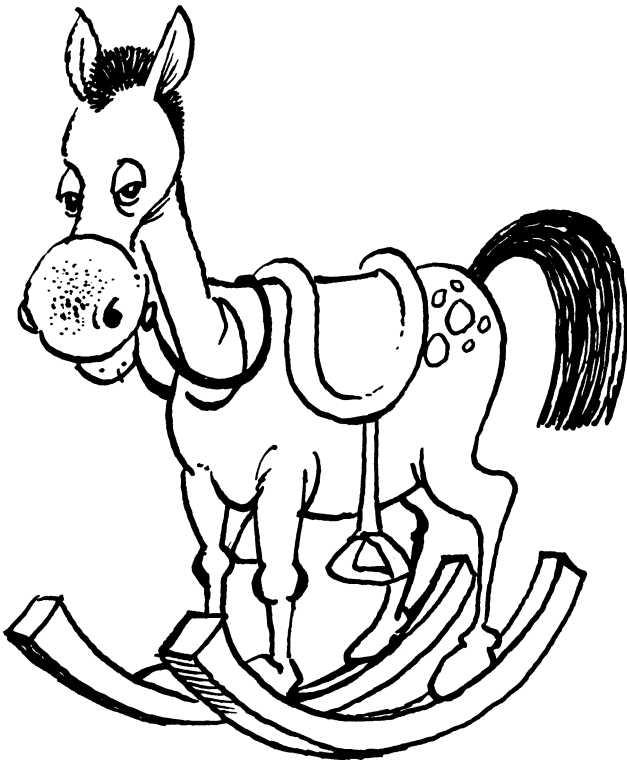
En wat er daarna is gebeurd?
Met luide stem riep Ouwe Geurt:
'Draaimolen, stop! Ik zeg nog ereis: stop!'
En toen hield de draaimolen op.

HET HOBBELPAARD

Een paard van vlees en bloed
heeft op een mooie dag
een hobbelpaard ontmoet.
Hij wist niet wat hij zag!

Een paard van hout,
was dat niet fout?
Hij snuffelde er wat aan om.
Het hobbelpaard bleef stijf en stom.

Het echte paard vond het te mal
en ging naar stal.
Het hobbelpaard schommelde zacht
en heeft geen sikkepit gedacht.

DE KAMEEL

Een kameel werd hoe langer hoe dunner.

Hoe dat zo kwam?

Hij sjokte maar wat in de dierentuin
van Knopperdam.

Daar zag hij mensen groot en klein,
maar nooit een kruimeltje woestijn.

Hij liep nooit in een karavaan,
maar moest de kindertjes
uit rijden laten gaan.

De arme kameel smolt hoe langer hoe meer.

Eerst had hij twee bulten, maar op een keer
was er één
volkomen heen.

Toen was de kameel een dromedaris.

Verdraaid, als 't niet waar is!

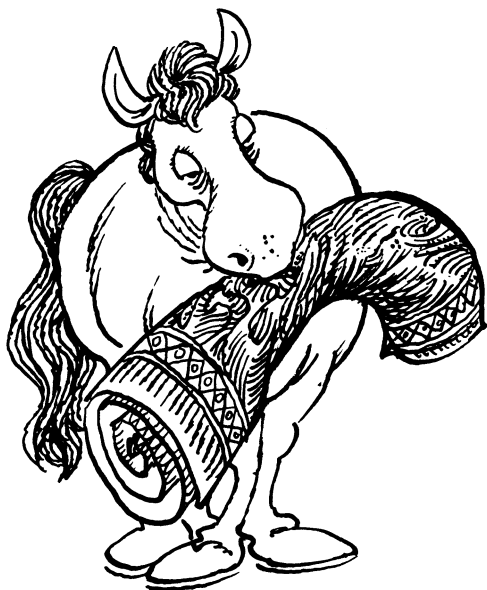

HET PAARD

In Knollendam, daar woont een paard,
zo vind je er geen tweede.
Het eet geen haver en geen gras,
alleen maar oude kleden.

Het laatste dekkleed in de stal
heeft het al lang verslonden.
Gelukkig heeft de boer daarna
nog oude tapijten gevonden.

Maar nu het wonderlijke dier
ook die heeft opgeslokt,
komt driemaal in de week de boer
trouw naar de stad gesjokt
en sjokt weer even trouw terug
met balen kleden op zijn rug!

DE TOVERTUIN

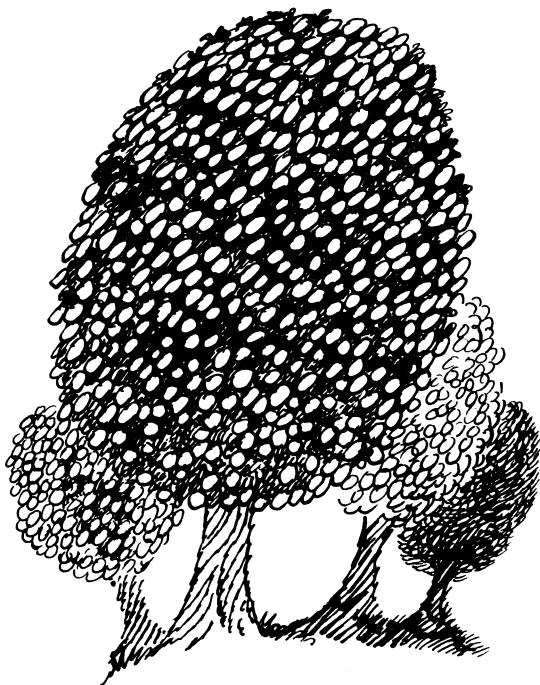
Om in de tovertuin te komen,
moet je slapen gaan en dromen.

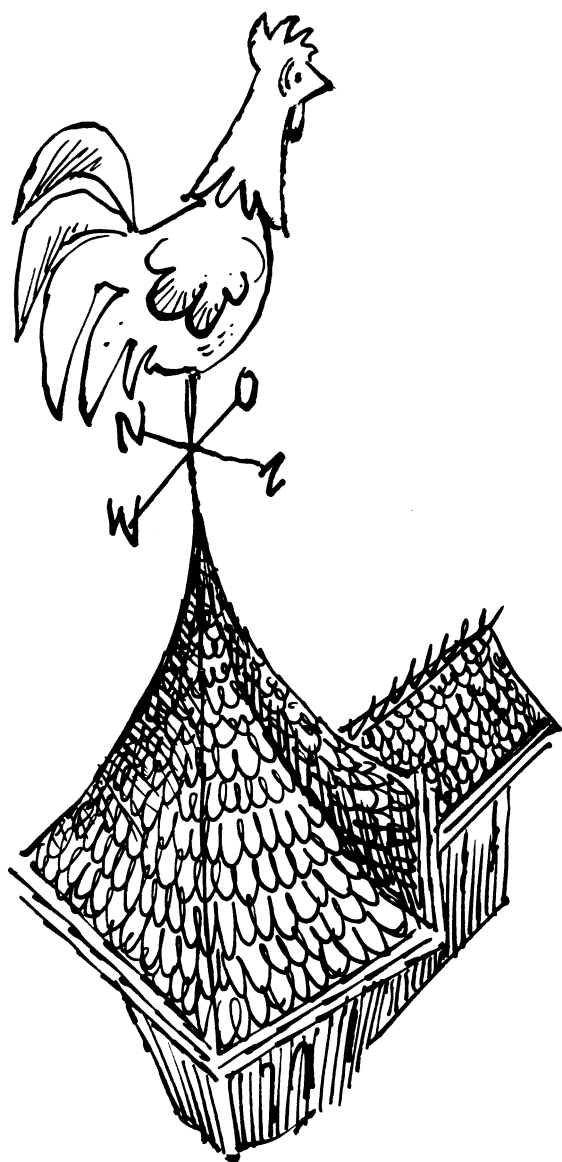
En waar moet je dan van dromen?
Van geweldig grote bomen.

En wat groeit er aan de takken?
Ballen die je zo kunt pakken!

Toverballen – een miljoen,
die je in je mond kunt doen.

En gaat 's morgens vroeg de wekker,
dan denk je: Hè, wat was dat lekker!

DE WEERHAAN

De weerhaan was niet te troosten,
hij wees maar naar het oosten,
al deed hij nog zo erg zijn best
ook eens te wijzen naar noord, zuid of west.

Hij piekerde daar op zijn stang
zeker al zeven jaren lang,
maar bleef voortdurend even dom
en draaide nooit eens om.

'Ach, wind,' vroeg hij ten slotte,
'wat heb ik in mijn botten?'
De wind, die haastig verder moest,
zei heel verachtelijk: 'De roest!'

BRONVERMELDINGEN

Uit: Jan Luyken jr. (pseudoniem van Maurits Mok), *Spiegel van het menselijk bedrijf*, Elsevier Manteau, Brussel/Amsterdam, 1979:
de pagina's 47-53, 57-63, 65-75, 85, 107

Uit: *De lichte muze*, verzameld door Jaap Romijn, A. W. Bruna, Utrecht, 1956:
de pagina's 12, 13, 17-20, 22-24, 26, 28, 31, 37, 43, 55, 79, 90, 93

Uit: Maurits Mok, *Berijmde bokkesprongen*, Wereldbibliotheek, Amsterdam/Antwerpen, 1962:
de pagina's 13, 15, 17, 27, 28, 31, 35, 37, 43, 83, 84, 89-91, 93, 103

Uit: Maurits Mok, *Berijmde bokkesprongen*, Opus 2, Kortgene (Zld.), 1977:
de pagina's 11, 13, 16, 17, 20, 25, 28, 29-34, 36, 41-43, 55, 64, 83, 84, 87, 90-95, 99, 101, 104-106, 108, 109

Uit: Riemke en Maurits Mok, *Een zak pepernoten*, West-Friesland, Hoorn:
pagina 125

Uit: Riemke en Maurits Mok, *Weer een zak pepernoten*, West-Friesland, Hoorn:
de pagina's 126, 127

Uit: *Rommelpot*, West-Friesland, Hoorn:
de pagina's 128-139

Niet eerder gepubliceerd werk van Maurits Mok is opgenomen op de pagina's 113-121

BIO-BIBLIOGRAFIE MAURITS MOK (Haarlem, 1907)

Maurits Mok werkte een aantal jaren op een handelskantoor, eerst als jongste bediende, later als correspondent.

Ongeveer 20 jaar oud, begon hij in tijdschriften te publiceren: gedichten, vervolgens ook verhalen en kritieken.

Na 1932 wijdde hij zich geheel aan de literatuur, een hachelijke en moedige stap in die dagen.

Zijn eerste publikatie in boekvorm was de roman *Badseizoen* (1934). In 1938 verschenen zijn eerste verhalende gedichten, *Exodus* en *Kaas- en Broodspel*. Met het laatste werk had hij volgens Marsman zijn generatiegenoten achter zich gelaten en ook bij anderen vond dit werk zoveel waardering dat Maurits Mok in brede kring bekend werd. Gedurende een gedeelte van de oorlogsjaren was hij ondergedoken. In die tijd verschenen ondergronds enige publikaties van zijn hand.

Na de oorlog werkte hij als poëziecriticus voor bladen als het *Algemeen Handelsblad*, de *Kroniek van Kunst en Cultuur* en later de *Haagsche Courant*.

Het aantal bijdragen dat hij aan Nederlandse en Vlaamse tijdschriften heeft geleverd, loopt in de honderden. In vrijwel alle bloemlezingen en naslagwerken komt zijn naam voor.

Ook schreef hij een aantal kinderboeken.

PUBLIKATIES

Romans:

Badseizoen, Rozenbeek & Venemans, Hilversum, 1934.

Figuren in het Zand, Stols, Maastricht, 1939.

De Tweede Jeugd, De Tijdstroom, Lochem, 1939.

Voorspel tot het Leven, De Bezige Bij, Amsterdam, 1946.

Strijd zonder Einde, Stenvert, Meppel, 1948; herdrukt als

Dorp in de Branding, Strengtholt, Bussum, 1975.

Niemandsland, Heynis, Zaandijk, 1958.

De Ontmaskering, Stols, Den Haag, 1963.

De Ondergrondse, Nijgh & Van Ditmar, Den Haag, 1979.

Verhalen:

Het Feest van Hercules, Nijgh & Van Ditmar, Den Haag, 1977.

Het Haarlint, De Prom, Baarn, 1982.

Poëzie:

Exodus, Mees, Santpoort, 1938.

Kaas- en Broodspel, De Tijdstroom, Lochem, 1938.

De Rattenvanger, Stols, Maastricht, 1939.

Verloren Dromen, Stols, Maastricht, 1939.

Scheppingsdroom, De Tijdstroom, Lochem, 1940.

Verzen, Bigot & Van Rossum, Amsterdam, 1941.

De Vliegende Hollander, De Tijdstroom, Lochem, 1941.

De Zeven Hoofdzonden (1943) en *De Vader spreekt* (1944) zijn onder het

pseudoniem Hector Mantinga verschenen bij De Bezige Bij, Amsterdam.

Verzen van Nederland, Kroonder, Bussum, 1946.

Salvis Titulis, Kroonder, Bussum, 1946.

Silhouetten, Meulenhoff, Amsterdam, 1948.

Het Wankel Hart, Servire, Den Haag, 1948.

Vergeefs Gebaar, Kroonder, Bussum, 1949.

Aan de Vermoorden uit Israël, Kroonder, Bussum, 1950.

Storm uit het Oosten, Contact, Amsterdam, 1952.

De Spoorwegstaking, De Arbeiderspers, Amsterdam, 1953.

Stormen en Stilten, Meulenhoff, Amsterdam, 1956.

Woorden in het Donker, De Beuk, Amsterdam, 1956.

Gedenk de Mens, Bakker/Daamen, Den Haag, 1957.

Het Lied van de Olifant, Strengholt, Amsterdam, 1958.

Vuurmerken, Stols/Barth, Den Haag, 1960.

Dwars door de Zomer, Stols/Barth, Den Haag, 1962.

Achtergrond, Nijgh & Van Ditmar, Den Haag, 1965.

Avond aan Avond, De Bezige Bij, Amsterdam, 1965, 3e druk.

Met Job Geleefd, De Bezige Bij, Amsterdam, 1972.

Grondtoon, De Bezige Bij, Amsterdam, 1975.

Gedichten van Zestig tot Zeventig, De Bezige Bij, Amsterdam, 1977.

Achterwegen, In de Fazantenhof, Eemnes, 1981.

Verwaaiende Raadsels, Bzztôh, Den Haag, 1982.

De Doorleesbril, De Prom, Baarn, 1983.

PRIJZEN

De erkenning die zijn werk vond, kwam o.a. tot uiting in een aantal letterkundige onderscheidingen:

Prijs van de Gemeente Amsterdam (1957)

Prijs van de Stichting Kunstenaarsverzet (1958)

Henriëtte Roland Holstprijz (1962)

Marianne Philipsprijs (1969).

VERTALINGEN

Mok heeft tal van literaire en wetenschappelijke werken vertaald, onder meer van Malraux, de Maupassant, Sartre, Plievier, Koestler, Angus Wilson.

RADIO EN TELEVISIE

Mok heeft in een lange reeks van uitzendingen van de NCRV-radio verslag uitgebracht van zijn wedervaren als mens en auteur. Hij is ook herhaaldelijk het onderwerp van televisie-uitzendingen geweest.

BIO-BIBLIOGRAFIE WILLY LOHMANN (1939)

Willy Lohmann heeft het vak in de praktijk geleerd. Bedrijven als Douwe Egberts en het Reclamebureau de la Mar kunnen zich erop beroemen Lohmann op hun loonlijst te hebben gehad. Vanaf omstreeks 1958 ging hij free-lancen en hij kreeg al spoedig naam door de humor in zijn teksten en zijn uitgebalanceerde, technisch knappe stijl van tekenen. Lohmann maakt nu voornamelijk strips, (politieke) cartoons en illustraties bij verhalen en artikelen.

STRIPS

- 'Bazurka en Jampie Hoed', *Algemeen Dagblad*, 1959-1963.
- 'Tom en Kokki', *Libelle*, 1959-1963.
- 'Berend Plunkerman', met teksten van Henk Lokman, *De Spiegel*, 1962-1964.
- 'Kraaienhove', *Het Parool*, 1962-1971 en *Pep*, 1972.
- 'Big boss', *Pep*, 1972.
- 'Waldo', *Donald Duck*.
- 'De familie Spokeling', *Okki*.
- 'Liselore', *De Nieuwe Revue*, 1976.
- 'Laden maar', met tekst van Rob Bakker, *NCRV-gids*, 1978.
- 'Familie Spits', *Beestenspul*, 1979.
- 'Factotum B.V.', *Incentive*, 1979.

CARTOONS, POLITIEKE PRENTEN EN ILLUSTRATIES

van Willy Lohmann verschenen in o.a.:

Het Parool, *De Spiegel*, *Vara-Gids*, *Folia Civitatis*, *De Consumentengids*, *EGO*, *Komputerkrant*, *Ariadne* en *Nieuwsnet*.

ILLUSTRATIES

Bij series in tijdschriften:

'Talent in de reclame', Rob Bakker, *Ariadne/Revue der Reclame*, 1978-1980.

'Serie dierenverhalen', Herman Pieter de Boer, *Beestenspul*, 1979.

In boeken:

Over dieren, samengesteld door Hemmo Drexhage, Unieboek/Villa, Bussum, 1982.

Maurits Mok, *De doorleesbril*, De Prom, Baarn, 1983.

EIGEN BOEKUITGAVEN

Frank en Ewoud en de gestolen tankauto, in opdracht van de Gezamenlijke Waterleiding Bedrijven, 1973.

Idem, Semic Press, Amsterdam, 1975.

INTERNATIONALE PRIJS

De 5e prijs van de International Saloon of Cartoons tijdens de Wereldtentoonstelling in Montreal (1975).

WILLY LOHMANN